

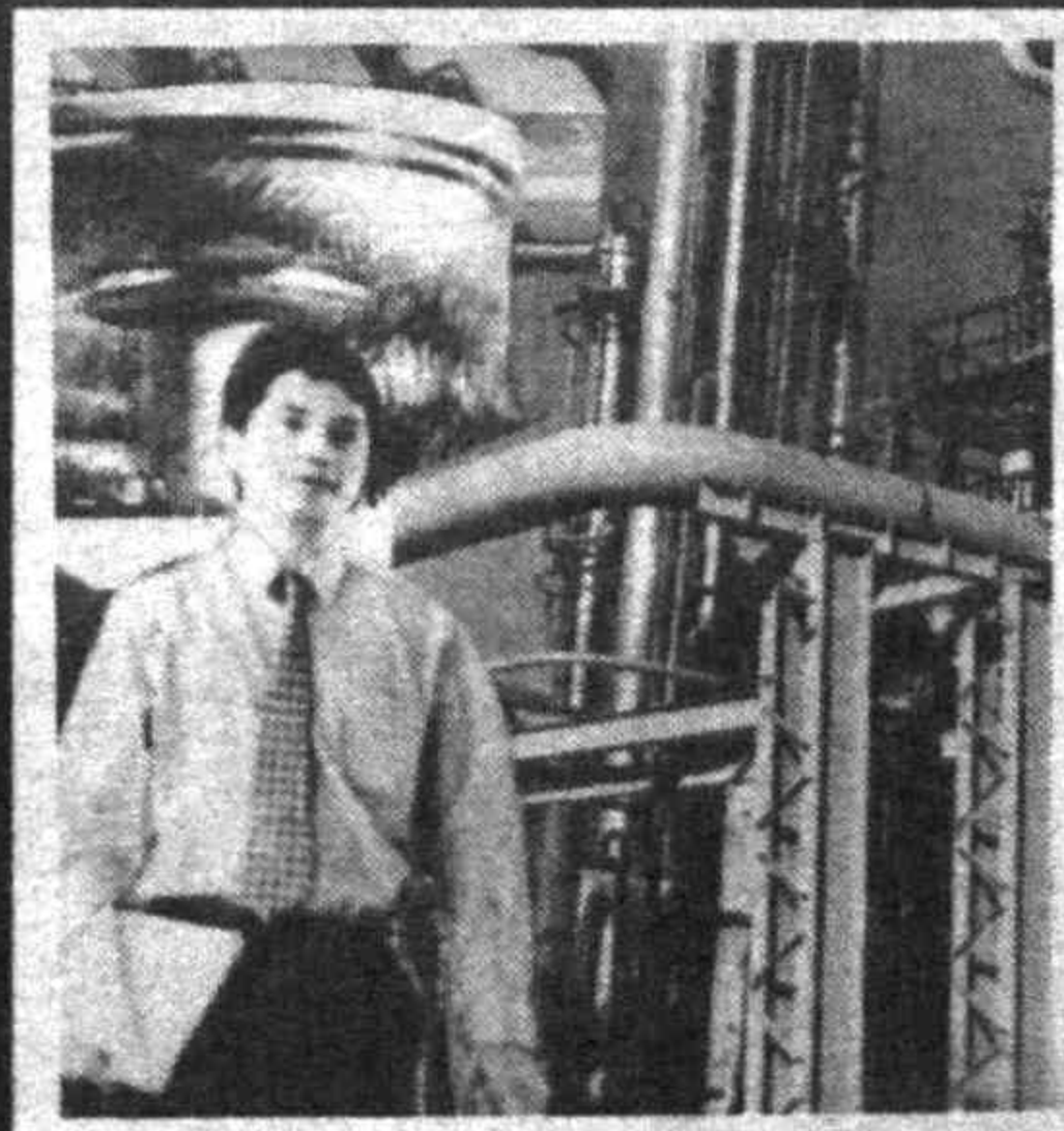

* Ёшлар Президент Ислон Каримовнинг "Туркистон" газетаси мухбири саволларига жавобларини ўқиб-ўрганмоқдалар.

* "ЧИМИЛДИК"да: Мўйловли қиз. Кундошли ош. Хол-башоратчи.

* Рўзи Чориев севган аёл. Наполеонни йиғлатган хоним.

* Ўғрилар тавсияси фойдали

Туркистон

Элим деб, юртим деб, ёниб яшаш керак

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМФАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 10 февраль Чоршанба. № 11 (144202)

Газета саҳифаларидан

Юртимизда амалга оширилаётган таълим тизимидаги ислохотлар, Кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий Дастурнинг тарихий аҳамияти, мазмун-моҳияти ҳақида ҳикоя қилувчи "Баркамол авлод орзуси" китоби нашрдан чиқди. Президент Ислон Каримов томонидан яратилган таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш миллий модели, шунингдек, Ўлбосчимизнинг Олий Мажлис IX-сессиясидаги "Баркамол авлод — Ўзбекистон тараққийнинг пойдевори" маърузаси ҳамда "Тафаккур" журнали бош муҳаррири саволларига жавоблари асосида ушбу китоб юзага келди.

БАРКАМОЛ АВЛОД ОРЗУСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида ушбу китобнинг тақдими бўлиб ўтди. Уни кириш сўзи билан Республика Давлат Матбуот қўмитаси раиси Рустам Шогуломов очди. Тадбирда сўзга чиққанлар таълим-тарбия соҳасидаги ислохотларнинг ҳаётимизга жадал тадбиқ этилиши, Кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий Дастурнинг моҳияти ва умуман миллий моделимизнинг оламшумул аҳамияти хусусида сўз юритишди.

— Янгича ўқиш, ишлашнинг ўзи бўлмайди, — дейди Тошкент Давлат университети ректори Тўрабек Долимов, — шунинг учун ҳам бизга юксак маънавият ва ахлоқий талабларга жавоб берувчи фозил инсонлар керак. Дастурнинг асосий мақсади ҳам айнан баркамол авлодни тарбиялашдан иборатдир.

Ўлбосчимиз китобини таништириш маросимида Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Тўхтапулат Рискиев иштирок этди.

НАЗОКАТ

ИШОНЧ ҚАРВОНЛАРИ

Тошкентдаги Миллий матбуот марказида халқаро гроссмейстер Рустам Қосимжонов билан унинг яқинда Голландияда ниҳоясига етган супертурнирдаги иштирокига бағишланган учрашув бўлди.

Рустам Қосимжонов жаҳондаги машҳур ўн уч шахматчи, жумладан бир неча бор жаҳон чемпиони Гарри Каспаров билан шахмат тахта-сида беллашувга доир таассуротларини сўзлаб берди ва бу мусобақа АҚШнинг Лас-Вегас шаҳрида ўтатилган жаҳон чемпионати олдидан ўзи учун яхши мактаб бўлганини таъкидлади.

Бу йил Рустам учун мусобақалар тигиз йил бўлади. У жаҳон чемпионатидан ташқари Осиё чемпионатида ва бошқа бир қанча йирик халқаро шахмат мусобақаларида иштирок этади.

Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси Баҳодир Махситов учрашув иштирокчиларига республикамизда шахматни ривожлантириш истиқболлари ҳақида сўзлаб берди.

ЎЗА

НАВОИЙ РУҲИНИ ШОД АЙЛАБ

Мамлакатимизда буюк мутафаккир, шеърятимиз султони Алишер Навоий таваллудининг 558 йиллиги кенг нишонланмоқда. Меҳнат жамоалари, мактаблар, ўқув юртлири, кутубхоналарда шонли санага бағишланган адабий кечалар, учрашувлар, навоийхонликлар бўлиб ўтмоқда.

Улуғ бобокалонимиз таваллуд топган кун - 9 февралда унинг муборак номи билан аталувчи Ўзбекистон миллий боғи эрталабданоқ ёзувчи ва шоирлар, адабиётшунос олимлар, маданият ва санъат арбоблари, ўқув юртлирининг талабалари, жамоат ташкилотлари, дипломатик корпус вакиллари билан гавжум бўлди. Бу ерда буюк шоир таваллуд кунига бағишланган анъанавий маросим бўлиб ўтди. Уни республика ёзувчилар уюшмаси раиси, Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов очди.

Маросимда сўзга чиққан Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубов, Ўзбекистон халқ шоири, Навоий мукофоти совриндори Барот Бойқобулов, таниқли навоийшунос олим Абдуқодир Ҳайитметов ва бошқалар Алишер Навоий ўзининг ўлмас асарлари билан адабиётимизни, она тилимизни, маданиятимиз ва маънавиятимизни қуёш қадар юксакликка кўтарган сиймо эканлигини таъкидладилар.

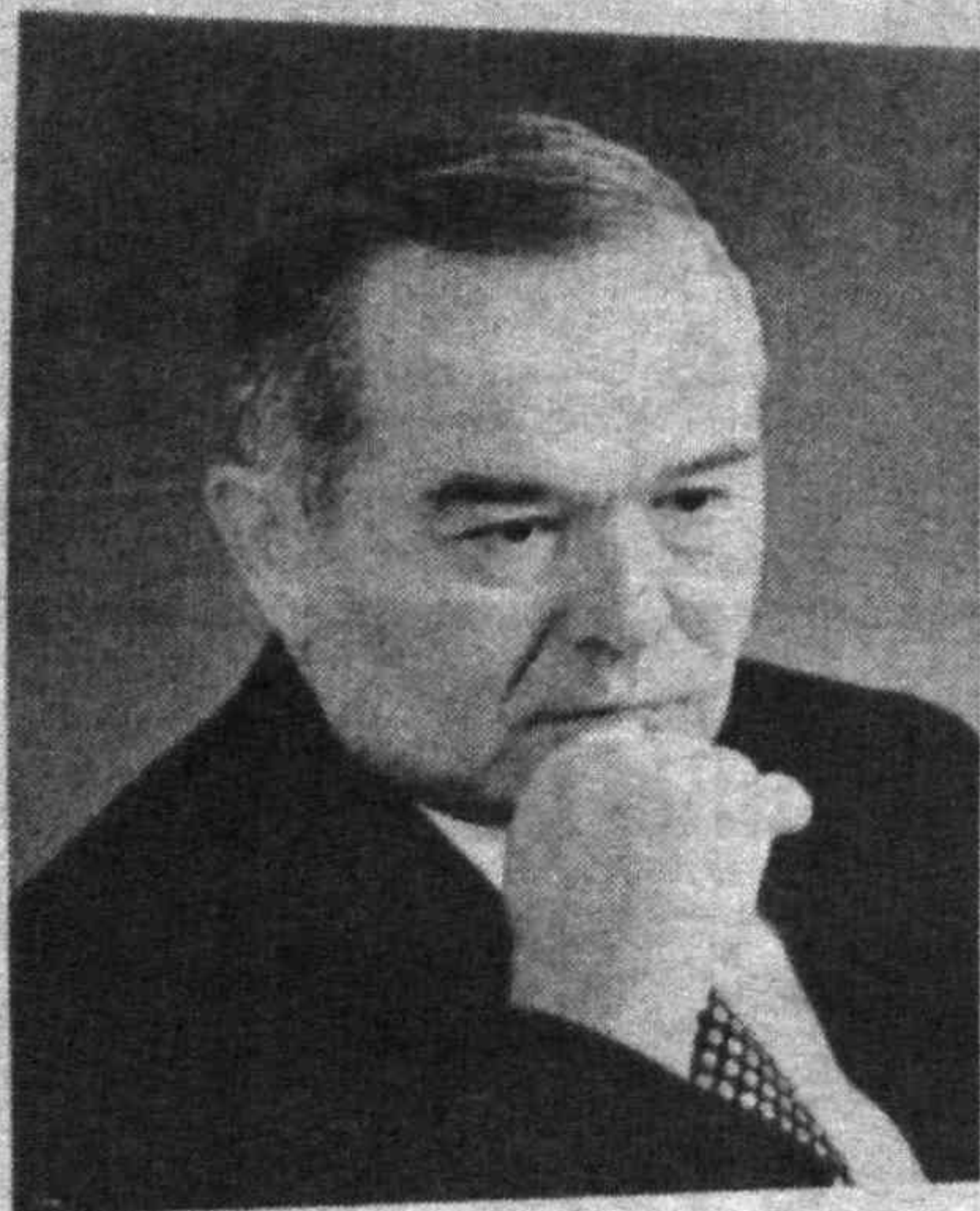
Боғдаги Навоий ҳайкали пойига Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Маданият ишлари вазирлиги, Ёзувчилар уюшмаси номидан гулчамбарлар қўйилди. Санъат усталари шоир газаллари асосида тайёрланган концерт дастурини намойиш этдилар.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Нарзулла Жўраев, Бош вазир ўринбосари Ҳамидулла Кароматов қатнашди.

ИҚТИДОРЛИ ЁШЛАРГА ЭЪТИБОР

Андижон муҳандислик-иқтисодиёт институти қошида ташкил этилган академик лицейда янги ўқув йилидан бошлаб иқтидорли ўқувчилар «Кичик академия»си фаолият кўрсатмоқда. Бундан мақсад - лицей ўқувчилари орасидан зехли ва зукко, истеъдодли ёшларни махсус тест синовлари ёрдамида аниқлаш, уларнинг иқтидори бўйича пухта билим олиши учун шароит яратиш ва алоҳида машғулотлар ўтказишдан иборатдир. Бунинг самараси ўлароқ, институтининг Абдувосит Ниёзов, Аброр Бердирахмонов, Ойбек Ниёзов каби талабалари Тошкентдаги халқаро аэрокосмик мактаби машғулотларида қатнашди. Улуғбек Ашуров эса «Акселс» ташкилоти танловининг барча босқичларида муваффақиятли иштирок этди.

ЎЗА мухбирлари

Ислом КАРИМОВ

ЎЗ КЕЛАЖАГИМИЗНИ
ЎЗ ҚЎЛИМИЗ
БИЛАН
ҚУРМОҚДАМИЗ

"Туркистон" газетаси мухбирининг
саволларига жавоблар

ТОШКЕНТ, ЎЗБЕКИСТОН, 1999

Акс садо

БУНДА ФАҚАТ ЭЗГУЛИК

Президентимиз Ислом Каримовнинг "Туркистон" газетаси мухбирининг саволларига берган жавоблари юртдошларимизда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Собиржон ИБРОХИМОВ, қурувчи:

-- Йўлбошчимизнинг суҳбатларини қайта-қайта ўқиб чиқдим. Менинг тушунишимча у энг аввало биз -- ёшларга қаратилган даъватдир. Чунки баъзи тенгқурларимиз ўзларининг ҳаётдаги ўринларини тополмай, ҳар кўйга тушиб юришибди. Йўқ, мен бу билан уларни қораламоқчи эмасман. Фақатгина улар ўз тафаккурларида ижобий ўзгариш ясай олсалар янги аср учун ўзларига қулай имконият яратган бўлардилар.

Хусан СУВОНОВ,

ТошДУ нинг журналистика факультети талабаси:

-- Менга маъқул бўлгани, бу суҳбатда Ислом Каримов ёшларни турли хил мафкуравий таҳдидлардан огоҳ этган. Тўғри, биз ота-боболаримизнинг муқаддас дини бўлган Ислом динини қадрлаймиз, одамзод руҳий дунёсида иймон-этиқодни, инсоний фазилатларни мустаҳкамлашда унинг ўрни ва таъсирини юксак

баҳолаймиз. Лекин ундан ёвуз ниятлар учун фойдаланишга мутлақо қаршимиз. Президентимиз ўз суҳбатларида ана шундай мафкуравий таҳдид моҳиятини бутун бор бўйича очиб берганлар.

Дилноза КАМОЛИДИНОВА, Жаҳон тиллари университети талабаси:

-- Бугун Ўзбекистонда барча соҳаларда шиддатли ўзгаришлар юз бермоқда. Буларнинг барчасига халқимизнинг меҳнатсеварлиги, ғайрату шижоати ва энг асосийси юртимизда тинчлик, миллатлараро тотувлик асосий омил бўлиб хизмат қилмоқда. Мустақиллик нафақат республикамиз, балки ватандошларимиз тақдирида ҳам ўзига хос аҳамият касб этапти.

"Туркистон" газетаси мухбирининг саволларига берилган жавобда ана шу жиҳатлар ўзининг ёрқин ифодасини топган.

Азамат ТОЛИПОВ,
кекса ўқитувчи:

-- Нафақага чиққанамга қарамасдан ҳали-ҳануз мактабда болаларга дарс бераман. Президентимизнинг суҳбатлари газетда чоп этилганидан хабар топишим биланоқ уни ўқувчиларимга ўқиб бердим. Очигини айтганда, ҳозир Ўзбекистондаги юксак ривожланишларни кўролмайдиганлар ҳам йўқ эмас. Ана шундай бадниятли кимсалар учун ҳам ушбу суҳбат ўзига хос жавоб бўлади, деб ўйлайман.

Лобар ТОШМАТОВА, қўшма корхона ҳисобчиси:

-- Айтишларича, ўз тарихини унутган элнинг келажаги бўлмас экан. Мустақилликнинг ёшларга берган неъматини ҳақида узоқ сўз юритиш мумкин. Энг асосийси халқимизнинг тарихи; дини, этиқоли ва маънавияти Истиқлол шарофати билан қайта тикланди. Бугун аксарият ёшларимиз ҳаётга айрича, теран назар, ишонч билан қараяптилар. Ўзимизни, ўзлгимизни англай бошладик. Ахир бундан қувонмай бўладими?!

Демакки, эртанги кунимиз янада порлоқ ва мунаввар бўлишига шубҳа йўқ. Президентимизнинг "Туркистон" мухбири билан ўтказган суҳбатларида ана шу эзгу юмушларга яна бир қарра назар ташланади.

Назокат УСМОНОВА

ДАВРА СУХБАТИ

Президентимиз И.А.Каримовнинг "Туркистон" газетаси мухбирининг саволларига жавобларини наманганлик ёшлар катта қизиқиш билан ўрганишмоқда. "Камолот" жамғармаси вилоят бўлимида бўлиб ўтган давра суҳбати иштирокчилари Юртбошимизнинг бугунги кун ёшларига нисбатан билдираётган ишончи келгуси авлодлар бахти ва маънавий камолоти учун қандай ишларни амалга ошириш лозимлиги

хусусида ўзаро фикр алмашдилар.

Ёшларга нисбатан билдираётган ишончларига жавобан, "Камолот" жамғармаси зиммаларига юклатилаётган масъулиятни ҳис қилишлари зарурлигини таъкидладилар.

Ушбу мавзуга бағишланган давра суҳбатлари, мунозара кечалари вилоятнинг барча туманларида давом этмоқда.

О.МАХКАМОВ,
Наманган вилояти

ҚИЗИҚАРЛИ МУЛОҚОТ

"Камолот" ёшлар жамғармасининг Қашқадарё вилоят бўлими Президентимиз Ислом Каримовнинг "Туркистон" газетаси мухбирининг саволларига берган жавобларини ўрганишга бағишланган мулоқот ўтказди. Суҳбат чоғида Юртбошимиз мамлакатимиз келажаги кўп жиҳатдан жамиятнинг бунёдкор кучи - ёшларга боғлиқ эканини алоҳида таъкидлаганликларига эътибор қаратилди. Шу боис, истиқболимиз эгалари ҳар тамонлама баркамол, маънавий етуқ кишилар бўлиб етишишлари лозим. Бунинг учун ёшлар уларга яратиб берилётган барча имкониятлардан самарали фойдаланишлари зарур.

А.ТАЙПАТОВ,
ЎзА мухбири

МАКТАБ ҚУРГАН ФЕРМЕР

Истиқлол шарофати билан ҳам тadbиркорлик, ишбилармонлик кенг қулоч ёймоқда. Кейинги йилларда биргина Андижон туманидаги Ербоши қишлоғида истиқомат қилувчи ўн икки нафар тadbиркор ўзларининг изланувчанлиги яратувчанлиги билан эл назарига тушдилар. Улар катта сармоясини билан балки саховатпешалиги сабаб хурмат топди.

Шулардан бири "Мустақиллик" деҳқон хўжалигининг раҳбари Ҳабибулло Мақсумов ўз маблагига 15-мактабнинг йўлдош биносини қисқа муддатда қуриб берди. Мана икки йилдирки, 180 ўринли 7 та синфхонадан иборат мактабда ёшлар таълим олишяпти. Tadbиркор ҳар байрамда ўқувчилар ва ўқитувчиларга баҳоли қудрат совғалар улашади, деҳқон хўжалигида етиштирилган, турли маҳсулотлар шунингдек, ишлаб топилган маблаглар эвазига оталиқ ёрдами кўрсатади.

Tadbиркорларимиз 12 та эмас, ундан ҳам кўпайсин дейишяпти ёрбошиликлар. Чунки 12 азамат сабаб қишлоқда кўплаб бунёдкорлик ишлари амалга оширилди.

С. АБДУРАҲМОНОВ

ЁЗУВЧИ ЁДИ

Аброр Ҳидоятнинг номидаги ўзбек давлат драма театри биносида Президент Давлат Шарқшунослик институти ташаббуси ҳамда Миср Араб Республикасининг элчихонаси, Миср маданият маркази ва Ўзбекистон-Миср дўстлик жамияти билан ҳамкорликда таниқли араб ёзувчиси Тавфиқ ал-Ҳаким таваллудининг 100 йиллигига бағишлаб кеча ўтказилди. Маълумки, Тавфиқ ал-Ҳакимнинг «Шарқ қуши», «Рухнинг қайтиши», «Қишлоқ терговчисининг кундалиги», «Ғаройиб оқшом» каби асарлари ўзбек китобхонлари томонидан илиқ қутиб олинган. Кечада адабнинг асарларидан кўриниш ижро этилди. Араб тилида янраган шеър-қўшиқлар эса тadbирга ўзгача файз бағишлади.

Кечада Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги фахрulloдда ва мухтор элчиси Мамдуҳ Шавқий иштирок этди.

Нигора СУЛАЙМОНОВА,
талаба

МУҲИМ ДАСТУРИЛАМАЛ

Мамлакатимиз Президентини Ислом Каримовнинг "Туркистон" газетаси мухбири саволларига жавоблари Бухоро вилояти барча меҳнат жамоалари, ўқув юртларида катта қизиқиш билан ўқиб ўрганилмоқда.

Бухоро давлат университетидега ўтказилган анжуман ҳам ана шу мавзуга бағишланди. Унда сўзга чиққан олимлар, талабалар, вилоят ҳокимлиги, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилиги маркази бўлими вакиллари Юртбошимизнинг "Туркистон" газетаси мухбирининг саволларига жавобларида мамлакатимизнинг истиқлол йилларида босиб ўтган йўлга ҳолисона баҳо берганлиги, келажак ҳаётимиз, фаровон турмушимизга шу кунларда тамал тоши қўйилаётганлиги илмий-сиёсий, назарий-амалий асослаб берилганлигини таъкидладилар. Унда баён этилган қонда ва ҳулосаларнинг барча олий ва ўрта махсус ўқув юртларида, умумтаълим мактабларида ўқиб ўрганишни ташкил этиш тавсия қилинди.

Илҳом Сафар,
ЎзА мухбири

Мирпўлат МИРЗО

ШАҲИДЛАР
ХИЁБОНИ

"Ишончим комилки, бу одамлар қандайдир номсиз тепаликлар, бегона мамлакатлар учун номаълум солдат бўлиб жанг қилмаганлар. Қайси жангда бўлишмасин, ўз она юрти, туғилиб ўсган қишлоғи, муштираб онаси, суоқли ёри, фарзандларининг қадрдон сиймоси доимо уларнинг юрагида, фикри хаёлида турган..."

Президент Ислом Каримовнинг "Туркистон" газетаси мухбирининг саволларига жавобларидан

Йигитлар — юртни ёв босганда бир кун, Қалқдилар «Ватан!» деб, дилда чин ихлос.

Гарчи ёлғон Ватан эди у, лекин Улар қабрларда қолдилар, бу рост!

Чархнинг ўйинлари гоҳ жумбоқ мисол, Дунё эврилишда кечар бегумон. Аммо этиқод ҳам топганда заво, Наҳот шаҳид руҳи тентир саргардон?

Мозий жанг урхоси ўчмас хотирдан, Ўзбек ҳам хайқирган унда баралла. Лекин у нимани ўйлади экан, Оққайинни қучиб кўз юмган палла?

Ёт тупроқ остига кўмилган ҳислар Ҳеч кимга маълуммас гарчи тоабда, Аммо сўнгги дамда у шаҳид аскар Ўз юртин ўйлаган бўлса, не ажаб?!

Ёд этган, шубҳасиз, у ҳаёт сеҳрин, Мунаввар умрининг зиёларини; Ёд этган синглисин боқира меҳрин, Ёд этган онасин дуоларини.

Балки юрагида ёнган сўнг дафъа Шам каби липиллаб ўтинчи-зори. Балки кўз олдига келган бир лаҳза Бешикка термилган гамдийда ёри.

Балки боғбон эди, балки у — чўпон, Балки ҳассос бўлган ундаги туйғу. Ҳар қалай, ёв йўлини тўсган навқирон Беш юз минг ўзбекнинг бири эди у.

Тингла жангоҳлардан таралмоқда сас, Шаҳид қисматидан сўйлар ҳикоя. Йўқ, у хандакларда ўзга юртнимас, Ўз қадим тупроғин қилган ҳимоя.

Кўксин ёв ўқига қиларкан қалкон, Жангларда арслондек ўқирган маҳал, Ўз юрти шарафин ёд этган ҳар он, Ўз юрти номусин ўйлаган аввал.

Кулсин деб бошида унинг хур иқбол, Баҳшида этароқ ширин жонларни, -- Улар энтикканлар ўйлаб эҳтимол Буюк саодатни — ушбу онларни.

Кўзларга ёш қалқар бу кунлар, рости, Янграр юракларда гамгин тарона. Шаҳид ўғлонларин бағрига босди Мушфик Ўзбекистон -- гамгусор она.

Ажиб руҳ пойтахтни чулғар чаманга, Оқшомлар ҳавасда термилар ҳилол. Жаннатий хиёбон... Мангу аланга... Барҳаёт шаҳидлар... ҳамда Истиқлол!

Дилбар кечаларда уйқусиз эпкин Шаҳидлар нидосин шивирлар, шақсиз: -- Сизга топширганмиз Ватанин, лекин Сева олғаймисиз севганчалик биз?!

Юртимизда 1999 йилнинг аёлларга бағишланганлиги кўп ва кўп савоблардан нишондур. Зеро, Аёл -- бу ифрат-латофат, ибо-ҳаё, вафодийнат демакдир. Буюк мутафаккир Алишер Навоий айтганларидек, "Карам ва мурувват ато ва анодурлар. Вафою ҳаё икки ҳамзод фарзанд"дир. Куйида шу боис ҳам чимилдиқ остонасида, катта ҳаёт бўсағасида турган ёшларимизга, жумладан, қизларимизга айрим хатларда келтирилган саволлар асосида тиббий ва шаръий ўзимлар келтирамиз.

Соҳифа муаллифи шифокор Уктам Муҳаммад Мурод

ни унутмаслик жоиз. Қолаверса, ҳомилани туширишда қон кетказувчи дориворларнинг кичик дозаси таъсир қилмаса-да, билъакс катта дозалари умумий захарланиш ҳамда юрак, буйрак, жигарнинг оғир хасталикларини келтириб чиқаради. Олдин аборт қилинган аёлларда кейинчалик бола чала туғилиши, олдинроқ туғиб қўйиш, лиши ҳам албатта тўғри. Ҳадисларда Расулulloҳ (с.а.в.) "Энг катта гуноҳлар Аллоҳга ширк келтириш, зинокорлик ва ўз болангни еяётган овқатингга шерик бўлишдан кўрқиб ўлдириб ташлашинг" дея таъкид этганлар. Муҳтарам аёл, таассуфки, ҳомила йўлдош орқали

"ЖАҲАННАМГА ЎТИН БЎЛМАСИН АЁЛ"

Муҳтарам "Чимилдиқ" ижодкорлари! Аср поёнига етиш арафасида турган ушбу дамларда оилани тўғри режалаштирмаган баъзи кўп балалик оилалар иқтисодий жиҳатдан қийналиб қолаётганликлари ҳеч кимга сир эмас. Оилани режалаштиришни нотўғри тушуниш оқибатида ҳатто баъзи қишлоқларда ҳам ҳомилани олдириш, яъни аборт қилдириш учраб турибди.. Утган сонларингизнинг бирида дастлабки ҳомиласини олдириб ташлаган аёлнинг энди фарзандли бўлмайётганлиги ва ушбу қилмишини қотилликка менгзётганлиги ҳақидаги тазаррусини ўқидим. Аборт ҳақида мутахассислар нима дейишаркин? Бувниса ХОЛЛИЕВА, Наманган

Аборт -- ҳомилани сунъий тарзда олиб ташлаш услубидир. Аввало, замонавий табобат ҳам бугунги кунда бўйида бўлишдан бўлмаган кишиларнинг амалга оширганлиги боис гоҳо ҳомила тухуми парчалари ичкарида ёпишиб қолиб кетади. Бу эса бача-

РАВЗАН ЖИНОЧ ИСТАСАН

сакловчи воситаларнинг юзлаб турлари мавжудлиги туфайли абортгача бормасликни тавсия этади. Бу иш малакали мутахассислар орқали ўн икки ҳафталик бўлгунга қадар, агар бўлгуси онада буйрак, жигар, ўпка, юрак - қон томирлари мажмуасида оғир дардлар бўлгандагина амалга оширилиши мақсадга мувофиқ. Бунинг шифохонадан ташқарида мутахассис дон мускуллари қисқармаслиги натижасида қон кетишига ва бўлгуси онанинг нобуд бўлишига олиб келиши мумкин. Айримлар ҳомилани ўз билганича тушириш мақсадида қон кетказувчи дориларни ичадилар. Турли воситаларни бачадон бўшлиғига юбориш сурункали яллиғланиш касалликлари, кейинчалик эса буткул бефарзандликка олиб келиши мумкинлиги йўлдошнинг нотўғри жойлашиши, туғруқ сувининг олдин кетиши, бачадондан ташқари ҳомила бўлиши ва гемолитик касалликлар кўп учраши аниқланган. Табобатимиз аборт қилдиргандан кўра сақланиш афзалроқ дея ҳисоблайди. Шаръий нуқтаи назардан қаралганда динимиз абортни мутлақо маъ этган. Ҳомила олдириб ташланишининг қотилликка менгза-

Аввало муқаддас китобларимизда зино қилиш тугул шу йўлга олиб борувчи ҳар қандай гуноҳлардан йироқ бўлишингиз зарурлиги бежиз таъкид этилмаган. Яъни, фаҳш ботқоғига ботиш, сархуш этувчи ичкиликларга берилиш, ёшларни, айниқса, ўсмирлик давридаги йигит-қизларни беибо лавҳали фильмлар билан онгини захарлаш кабилар зинокорликка олиб борувчи таҳдидлар мажмуасидир. Бугунги кунда СПИДдан ташқари захм, сўзак, трихомониаз, кламидиоз, миконлазмоз, генитал герпес, юмшоқ шанкр, таносил лимфогранулематози, донаваноз ёки жинсий гранулема каби кўплаб жинсий йўл орқали юкувчи хавфли касалликлар зинокор омма орасида кенг тарқалмоқда. Куйида уларнинг турлари хусусида қисқача фикр юритамиз.

Захм (сифилис) - асосан жинсий йўл орқали юқадиган, дастлабки босқичларда фақат терини шикастлантирса, кейинги босқичларда кўплаб ички аъзоларни тикланмас даражада жароҳатлантирувчи, наслга ўтувчи таносил касалликларининг энг хатарли турларидан биридир. Касалликнинг илк белгилари терида юқумли манба оқиш трепонамлар тушгандан 20-25 кун ўтгач вужудга келади. Бу даврда жинсий аъзоларда умуман оғриқсиз, гоҳо ўз-ўзидан кейинчалик йўқолиб кетадиган қаттиқ шанкр пайдолади. Гоҳида бу босқич ширин тарзда ярасиз ҳам кечиши мумкин. Аёлларда микроблар қиннинг шиллиқ турмаларига ёки бачадон

бўйнига тушса касалликнинг дастлабки белгилари сезилмаслиги мумкин. Яра, яъни қаттиқ шанкрнинг ўз-ўзи

Муҳтарам "Чимилдиқ" заҳматкашлари! Ўтган илова сонларингизда зиноий касалликларнинг йигирмадан зиёд турлари мавжуд эканлигини таъкидлаб, фақат СПИД ҳақидагина тўлароқ маълумот берибсизлар. Жинсий йўл орқали юкувчи кенг тарқалган яна қандай касалликлар бор? Умуман улардан қандай сақланиш йўллари мавжуд? Шу каби саволларга ойдинлик киритсангиз.

Эҳтиром ила Сайфулла - 19 ёш.

га келади. Касаллик пешоб чиқарув тешигининг кескин қизариши, шишиши ва сарғиш-яшилсимон ажрал-

ма кела бошлаши билан ифодаланади. Беморларда пешоб йўли кескин ачиши, нисбатан тез-тез сийгиси қисташи ҳоллари учрайди. Ўз вақтида даволанилмаслик кўплаб асоратларга олиб келиши мумкин. Юқорида таносил касалликларининг энг кўп учрайдиган икки тури ҳақида тўхталдик, холос. Аммо шайтоннинг раъйини қайтара олмаган ёш йигитлар бу касалликнинг олдини олишлари ва тўғри даволанишлари учун зарурий айрим тиббий маслаҳатлар мажмуасини куйида келтирамиз:

ШАЙТОНИЯТ ИСКАНЖАСИДАГИ ШАҲВОНИЯТ...

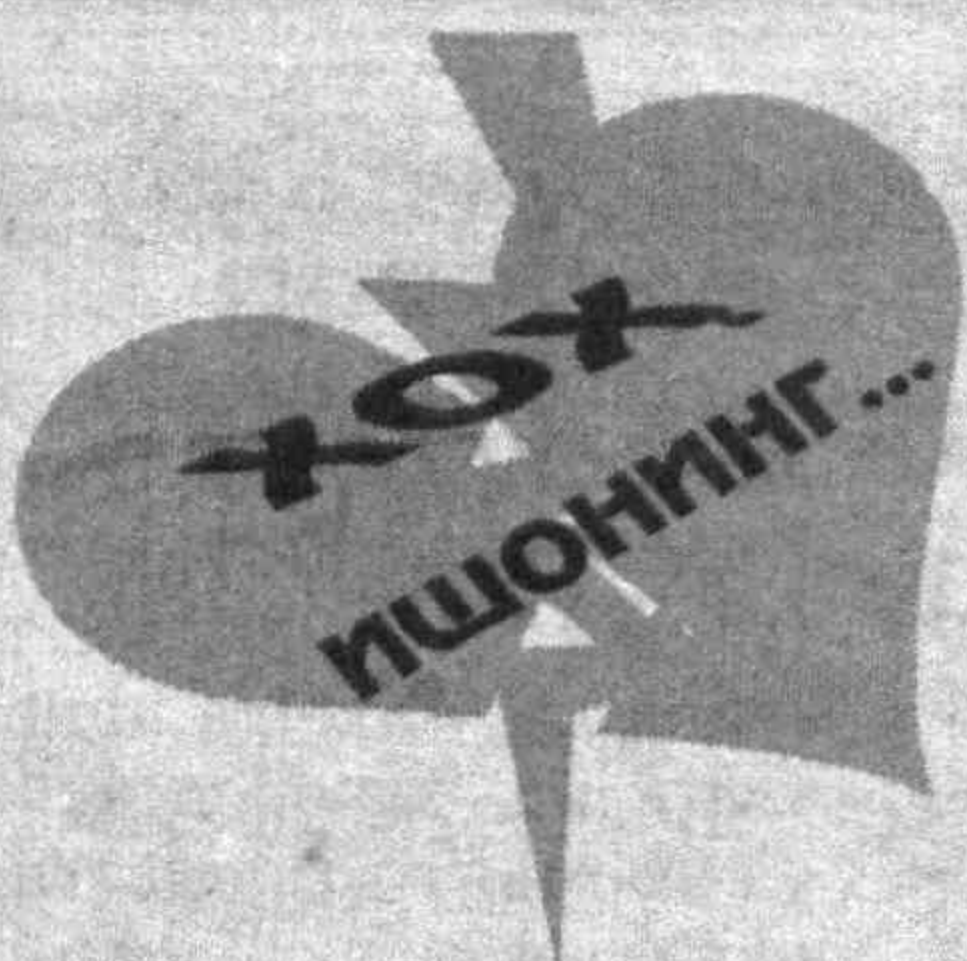
мавзуга қайтиб

дан битиб кетиши тузалишдан эмас, касалликнинг янада хатарлироқ босқичга ўтганидан далолатдир. Иккинчи босқич терида оч қизғиш тошмалар пайдо бўлиши билан бошланади. Тошмалар деярли қичишмайди. Шунингдек, бу даврда дармонсизлик, бош оғриғи, бугимлар ва мускул толиқувчанлиги, ҳароратнинг б и р о з кўтарилиши каби белгилар пайдо бўлади. Бу тошмалар ҳам гоҳ-гоҳида ўз-ўзидан йўқолиб кетиб, кейин яна захмнинг навбатдаги тури сифатида вужудга келади. Бу даврда айрим беморларда соч тўкилиши, буйин, тўш терисининг ранг оқариш ҳоллари ҳам учрай-

ди. Касалликдан даволанилмай 3-4 йил муддат юрилганда учинчи даври бошланади. Бунда терининг чуқур қатламлари, суяклар ва ички аъзолар шикастланади. Суяклар емирилиши натижасида буруннинг эгарсимон бўлиб қолиши ёки томирлар юқаланиши натижасида ёрилиб кетиб бемор ҳалок бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Захм юқумли манбаси орқамияга утганда бемор кўр, телба ёки фалаж бўлиб қолиши мумкин. Айниқса, касалликнинг зурриёдга таъсири ўта хавфлидир. **Сўзак (гонорея, триппер)** - кўпинча жинсий муносабатдан сўнг 1 кундан 15 кунгача бўлган даврда юза-

1. Гарб матбуоти ва табобати кенг тарзда тарғиб этаётган бактерицид презервативларни ишлатиш услуби мавжудлигини унутманг. Гоҳо бу нарсаларни ишлатиб бўлса-да, касаллик юқтирадиганлар кўп. Бунинг боиси, тиббий нуқтаи назардан қаралганда ичкилик таъсирида ҳамда қин ажралмаларининг беморда кўп булганлиги туфайли зония авратидан ташқари сон ичлари ҳам шикастланганидир.
2. Айримлар жинсий муносабатдан сўнг тезда сийишлари, пешоб чиқарув каналини махсус эритмалар билан чайишлари ҳам фақат қисман самара беради. Жинсий муносабатни ҳайвоний услубда амалга оширадиган баъзилар зония аёллар оғиз бўшлиғида мавжуд буладиган захмли ангинанинг ўта юқумли эканини унутмасликлари шарт.
3. Чет эл фирмалари тарғиб қилаётган жуда кўп антибиотик дорилар вақтинчалик наф берувчи, гоҳо касалликни яширин тусда кечишига олиб келувчи омиллардандир. Бу дориларнинг бошқа аъзоларга салбий таъсири ҳам унутмаслик жоиз. Сизга энг тўғри йўлни фақат шифокор курсата олади.
4. Ўзингизда бирон-бир зиноий касалликлар аломатини сезганингиз заҳотиёқ мутахассис шифокор қабулига шошилинг. Касаллик пайтида оғир меҳнат қилиш, спиртли ичимликлар истеъмол қилиш ва яна жинсий муносабатда бўлиш дарднинг зўрайиб, оғирроқ турларига ўтиб кетишига ва асоратланишига олиб келишини асло унутманг.
5. Ҳозирги кунда трихомоноз ва сўзак касалликлари қузғатувчиларнинг одатдаги кучли дорилар умуман таъсир қилмайдиган янги шталенлари пайдо бўлди. Шу боис ҳам бу касалликлар бепуштлиқ, мижоз сустлиги, эрлик беши яллиғланиши каби хатарли асоратларга кўпинча олиб келади. Касалликка йўлиққан ҳолатда сизнинг халоскорингиз фақат мутахассис шифокордир.

Қиз бола палахмон тоши деб бежиз айтишмас экан. Аввалги турмушдан ажралганман. Унинг ҳадеб ича-вериши, ўринсиз ҳақоратлашлари туфайли

ХОТИН УСТИГА КУНДОШМАН

қизимни олиб, хонадонини тарк этганман. Сабр қил, инсофга келиб қолар дегуви-чилар кўп бўлди. Тоқат ахир қачонгача.

Шу орада кимдир мени кузата бошлагандек туюлди. Орқаваротдан мен ҳақимдаги маълумотларни элак-элак қилиб суриштириш ишлари бошланди. Кейин бир кун... У одам дангалига "Ҳаммасидан хабарим бор, менга турмушга чиқинг", деб қолди. Томдан тараша тушгандек берилган бу саволдан довдираб қолдим. "Йўқ, бунинг иложи йўқ", дея олдим холос. Ҳар қанча норозилигимга қарамай, у орқамдан қолмади. У кишидаги меҳрибонлик, самимийлик, мардлик қалбимга қандайдир бир илиқлик киритгандек бўлди. Аста-секин ўзим ҳам у кишига кўника бошладим.

Турмушимиз ширингина ўта бошлади. Хотинлари оғир ҳас-талиги сабаб онасиникида яшар экан. Болаларнинг чўккан кўнглини кўтариш, қайнонамнинг айтганларини бажо келтириш учун қўлимдан келганича ҳаракат қилдим. Ўғлимиз Азаматнинг туғилиши оиламиздаги тотувликни янада мустаҳкамлади. Айниқса, қизим бундан жуда мамнун эди. Онамларникига боргудек бўлсам, укачасини еру-қўкка ишонмасди. У билан бирга яшагиси, бир сония бўлса ҳам ундан айрилгиси йўқ. Кетар чоғимиз доимо кўзи ёшга

га ҳаракат қилмай ичимдан зил кетардим. Телевизорда бирор-бир кўрсатувни томоша қилиб ўтирсам, келиб, сўроқсиз бошқа қаналларга олиб менсимай оёқларини чалиштириб ўтирарди. Танбеҳ берадиган бўлсам "ишингиз бўлмасин, бу отамники", дея гап қайтаришарди. Бир куни "...Итваччангни олиб, йўқол бу ердан" деган ҳақоратлари суяк-суягимдан ўтиб кетди. Болаларни менга нисбатан бундай қайра-ётган ким ахир? Бир дастурхон атрофида жамул-жам бўлсинлар деб борини аямасам, ўз фарзандимни -- қизим-

тўлар, овутишнинг ўзи бўлмасди. Она меҳридан йироқлиги қалбимни тирнарди. Лекин начора. Иложим қанча. Ишдан чарчаб-хориб қайтган хўжайинимнинг ҳам бирдан-бир овуночи Азамат эди. Унга атаб турли ширинликлару, кийим-кечаклар олиб келарди. Бу нарса албатта улар билан иши бўлмай қолган, ота назаридан четда қолаётган катта ўғилларига ёмон таъсир қила бошлади. Бунимиздан сезсамда, бирон нарса дея олмасдим. Охири яхшилик билан тугасин, дея яратгандан сўрардим. Бора-бора Азиз ва Темур оталарини Азаматдан қизгана бошлашди. Ҳеч ким йўқлигида болани жеркиб, силтаб урадиган одат чиқаришди. Уларнинг ўртасига тушолмасдим. Бора-бора бу жеркишлар, силташлар энди менга қаратила бошланди. Ўзимни ҳар қанча қўлга олиш-

ни эшикка термултириб, шуларни деб ўтирсам ахир айбим нима? Тўлиб кетиб турмуш ўртоғимга айтсам юпатишдан нарига ўтолмайдилар. "Бирон нарса дея олмайман. Уларга онасининг дарди ҳам етарли. Хўжайинимга ҳам қийин. Икки ўт орасида қолган. Барига қўл силтаб бу хонадондан бош олиб чиқиб кетгим келади. Ота меҳрига зор бўлган қизим етмагандек ўғлимни ҳам шу меҳрдан жудо қилгим йўқ. Лекин додимни кимга айтай, дардимни кимга очай? Маслаҳатингизга мухтожман, тахририят аъзолари. Қанчадан-қанча кемтик қалбларга йўл топиб дардларига малҳам бўлгансиз-ку. Йўл-йўриқларингизга умидвор бўлиб:

ЗИЁДА,
Тошкент шахри

ТУРКМАН ҚИЗГА УЙЛАНАМАН

Ҳар бир миллатнинг ёшлари ўша миллатнинг кўзгуси ҳисобланади. Биз туркман ёшлари оила қуришга қандай тайёргарлик кўриши тўғрисида Тошкентда таҳсил олаётган туркман тендошимиз Сола Имомова билан суҳбатлашдик.

-- Туркман қизлари асосан неча ёшда турмушга чиқади?
-- Қизлар 18-20 ёшда. йигитлар 22-25 ёшда турмуш қуришади.

-- Улар асосан севишиб турмуш қурадимиз ёки ота-она розилиги биланми?

-- Бизда қиз билан йигит севишиб турмуш қуриши кам учрайди. Асосан қизлар ота-онасининг раъйига қарашади. Агарда қиз ота-онасига қулоқ солмай, қочиб кетса, ота-оналар бундай қизни сира кечиришмайди. Шу боис ҳам қочган қизлар бахтли бўлолмайди. Туркман оталар ўзи кўриб, билган кишиларини қуёв қилишади.

-- Сизларда сеп масаласини ким ҳал қилади?

-- Тўйнинг барча ҳаражатлари қуёв зиммасида бўлади. Келиннинг сепига қанча ҳаражат кетадиган бўлса, қуёв томон қоплайди.

-- Туркманча никоҳ тўй оқшоми қандай бўлади?

-- Асосан туркман тўйлари 3 босқичда амалга оширилади. Биринчи босқич тўйда келин-қуёв дўст-ёрлари билан ўйин-кулги қилишади. Иккинчи босқич асосий тўй қисми ҳисобланади, ёшларнинг барча қавми-қариндоши иштирок этади. Учинчи босқич тўй йигитнинг уйида ўтказилади. Унда келин билан қуёв ўз миллий кийимлари билан чиқишади. Келинларнинг узун туркман кўйлак кийиб, устидан эса кўйлақдан бир қарич қалта махсус туркман безаклари билан безатилган ҳалат кияди. Сочини эса иккита ўриб бошига махсус туркман тақинчоқлари билан безатилган қалпоғни кияди. Қўлларига эса бармоқлари билан туташтириб турувчи туркман безаклари билан безатилган тақинчоқ тақади. Қуёвлар учун миллий кийим: бошига узун оқ жунли телпақ, оқ кўйлак ва қора шимнинг ўзи кифоя.

-- Тўйнингиздаги иримлар?

-- Тўйда қизнинг отаси қизига бир урқачли она туя ҳада қилади, доимо ризқи мўл-кўл бўлсин деб.

-- Ажралишлар қай ҳолатда рўй бериши мумкин?

-- Кўпчилик ҳолларда, ёшларнинг ўзлари ҳал қилган оилалар бузилиб кетади.

-- Туркман келинларининг бошқа келинлардан фарқи?

-- Туркман қиз келин бўлгач қайнотаси билан ҳеч гаплашмайди. Қачонки, гаплашмоқчи бўлса, қайнонаси орқали мурожаат қилади.

-- Туркман аёллари қачон "келиникдан" четлаштирилади?

-- Қачонки оила ўз-ўзини мустақил бошқара олса, алоҳида бўлиб кўчиб чиқади.

Суҳбатдош: Комилжон ҲАСАНОВ,
талаба

"ЧИМИЛДИҚ" "ТУРКИСТОН"
ГАЗЕТАСИ
ИЛОВАСИ
ШОБА ИЖОДКОРЛАРИ:
ПАЙПО, БЕКТЕМИР,
ШАҲНОЗА
САҲИФАЛОВЧИ: БАХТИЁР

ЎЗИНГДА ҚАСДИНГ БОРМИ?

Туш пайти эди. Амир Темур хиёбонидаги бўш ўриндиқлардан бирида дам олиб ўтирсам ёни-мга бир қиз келиб ўтирди. Эътибор бермадим. Бироқ у негадир тез-тез уҳ тортиб, ер тепкилайвергач, унга разм солдим. Келишган, хушбичим қиз экан. Устидаги кийими адашмасам Европанинг энг охири модаларидан. Ўзини Зуля деб таништирган ўша қизнинг (билмадим балки асли исми Зулфия, ё Зулхумор, ёки Зулайҳодир) дастлабки сўзи мендан сигарет сўрагани бўлди. Чекмаслигимни айтганимда менга ғалати қараб кулиб қўйди. Шу тариқа суҳбатимиз қовушиб кетди. Зуля мени қаланғи-қасанги гаплари билан ўзига бўйсундирдим, деб ўйлади чоғи, ниҳоятда айёрона тарзда ўз нархини бозорга сола бошлади. Жойи ўзида бўлган ҳолда бир соат "дам олиш" учун 3000 сўм экан. Бу менинг ўртачалигим учун қўйилган баҳо экан, акс ҳолда "қўк"и билан ҳисоблашишаркан...

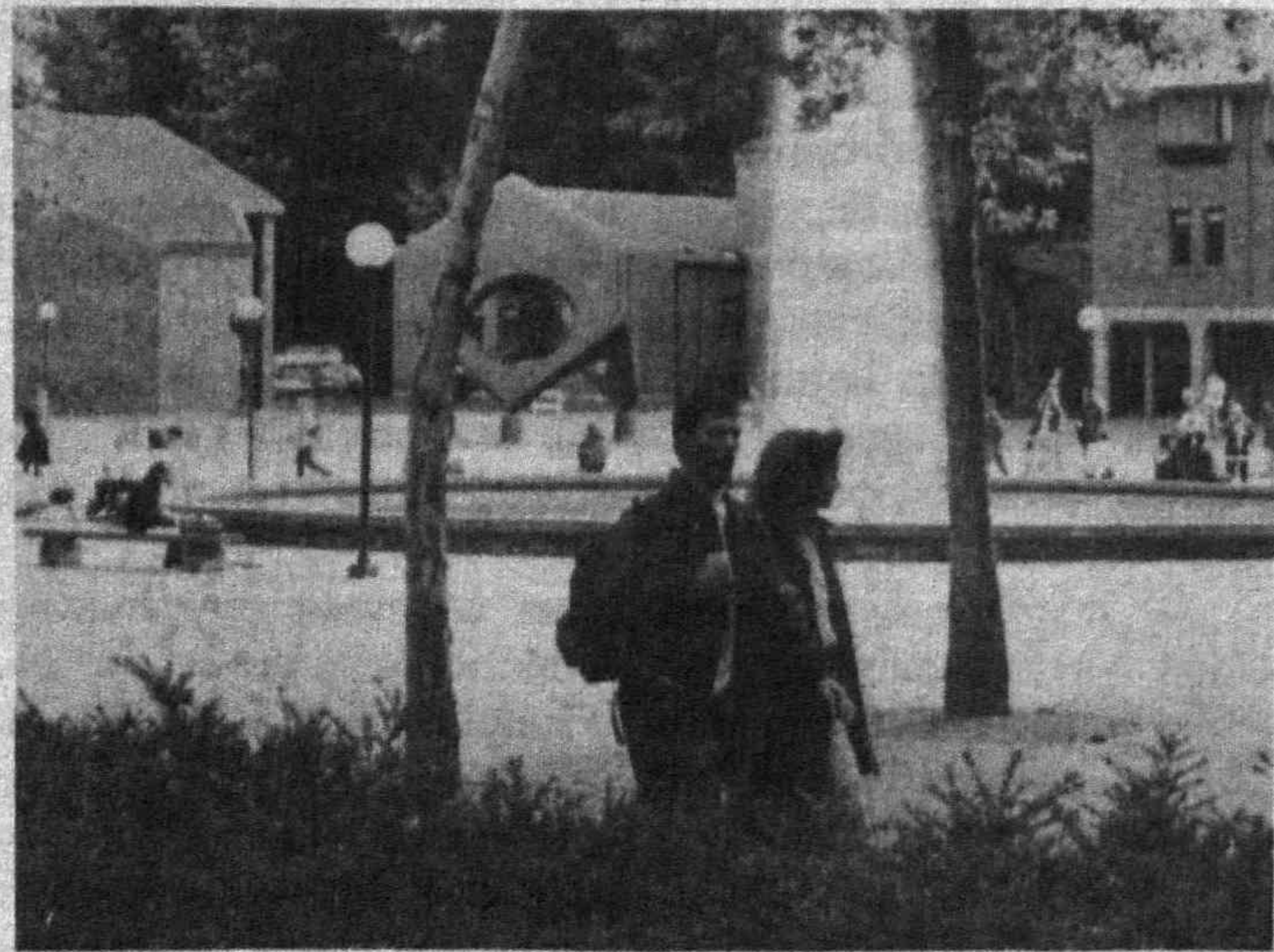
Тушлик вақтим ниҳоясига етиб, ишхонамга кетишим зарурлигини айтганим, Зуля ўзи-

нинг нархини уч минг сўм деб белгилангани менга қиммат туюлапти, деб ўйлади шеклилли, дарров ўз баҳосини тушира бошлади. Дастлаб икки ярим, бир ярим минг сўм, кейин эса бир тийин ҳам керак эмас деди... Пойтахтнинг Юнусобод даҳасида хонадони, уйдаги музлатгичда ароқ-у шароби ҳатто "закуска"си ҳам борлигини айтиб, мени жиддий тарзда меҳмонга таклиф этишга ўтди. Кўпи билан бир соат вақт таксида борилади-келинади, деди. Шу пайт икки йигит қаршимиздаги ўриндиққа жойлашишди. Мен тушунмаган имо-ишоралар билан гаплашишди-да, Зуля менга хайрни ҳам насия қилиб туриб кетди.

Зуля билан тасодифан танишувим мени чуқур ўйга толдирди. Жуда нари борса 30 ёшлар атрофида бўлган бу аёлнинг аянчли аҳволга тушиб қолиши сабаби нимада эканлигини ўйладим. Унинг ота-онаси, яқинлари ким, қолаверса, қандай маҳаллада вояга етган? Зуляларни жиноятчи десак бўладими? Агар шундай бўлса уларга нисбатан нега аниқ чора-тадбирлар йўлга қўйилмаган? Уларнинг келгуси тақдири қандай кечади, жамиятимиз равнақига таъсири борми, каби саволлар мени тинч қўймади. Масаланинг иккинчи томони ундан ҳам оғирроқ эканлигини англаганимда, тўғриси нафратим ошди.

Бу айрим аёлларимизнинг шу даражада тубанлашиб кетаётганлигидир. Ахир баданини пулга сотиш гуноҳлар ичида энг оғир гуноҳ эмасми? Қолаверса, мусулма аёлга хос эмас иллатлардан тийилмаслик, боши берк кўчада кезиш оқибати яхши-маслигини нега англаб етишмаяпти улар.

Рўзибой АЗИМ

ОРЗУ РЎЁБГА ЧИҚДИ

Тошкент аэропорти байрамгаддек гавжум - Давлат спорт қўмитаси, Миллий олимпия қўмитаси вакиллари, таниқли ўзбек шахматчиси Рустам Қосимжоновнинг дўстлари ва қариндошлари унинг Голландиядан қайтиб келишини кутишмоқда, шахматчи у ерда супер-турнирда иштирок этган эди.

Гарри Каспаров ва Виштванд Ананд билан беллашувлар жуда қийин кечди, лекин шу учрашувлар сира ёдимдан чиқмайди.

Жаҳоннинг кучли гроссмейстерлари билан беллашшни илгари тез-тез орзу қилар эдим. Бу орзумнинг рўёбга чиқиши мен мамлакатим учун бахтли бир даврда - мустақилликка эришиб, ўз тараққиёт йўлини белгилаб олган ва юксалаётган даврда яшаётганимни англаб олишимга ёрдам берди.

Спорт юлдузлари

Мамажон Муҳитдинов. - Бу учрашув гувоҳи бўлган мутахассислар Каспаров билан учрашувда Рустам муносиб ўйин намойиш қилибгина қолмай, машҳур рақиб олдида ўзини йўқотмай, совуққонлик билан ўйнаганини яқдиллик билан таъкидладилар. Бу машҳур шахматчиларга хос фазилатдир.

(ЎЗА)

Рустамжоннинг қисқача таржимай холи ҳам унинг истеъдодидан далолат беради. У 1994 йилда спорт усталигига номзод нормасини бажариб, 3 йилдан сўнг халқаро гроссмейстер мақомини олди. Қўёслаш учун эслатиб ўтаман, истеъдодли ўзбек шахматчиси Георгий Аъзамов номзодликдан халқаро гроссмейстерликкача бўлган йўлни 17 йилда босиб ўтган эди...

Мен Қосимжоновнинг болгар Веселин Тапалов билан учрашувини ҳаёжон билан кузатдим, унда Рустам сицилияча ҳимоянинг камдан-кам учрайдиган вариантини қўллаб, маълум комбинациялардан фойдаланишдан ўзини тийди, рақибини доналарнинг нотаниш комбинациясига дуч келтирди.

Қосимжонов туғилган йилда таниқли спорт устаси бўлиб етишган америкалик шахматчи Алексей Ермолинский билан беллашувда Рустам дадил мустақил фикрлашгани намойиш этди.

Голландиядаги супертурнирда иштирок этиш Рустам Қосимжоновга жаҳон чемпиони тожи учун етти нафар номзод билан куч сынашиш имконини берди, унинг назарий билимларини мустақамлади, шу йил Лас-Вегасда бўладиган жаҳон чемпионати олдидан ўз тайёргарлигини жиддий синовдан ўтказишга имкон берди. Бу жаҳон чемпионатида Ўзбекистондан шахматчи биринчи бор иштирок этади ва у Рустам Қосимжондир. Рустам журналистларнинг кўп саволларига бундай жавоб қилди: -Мен Голландияда жаҳоннинг машҳур шахматчилари билан қизиқарли жангларда унутилмас дақиқаларни бошимдан кечирдим.

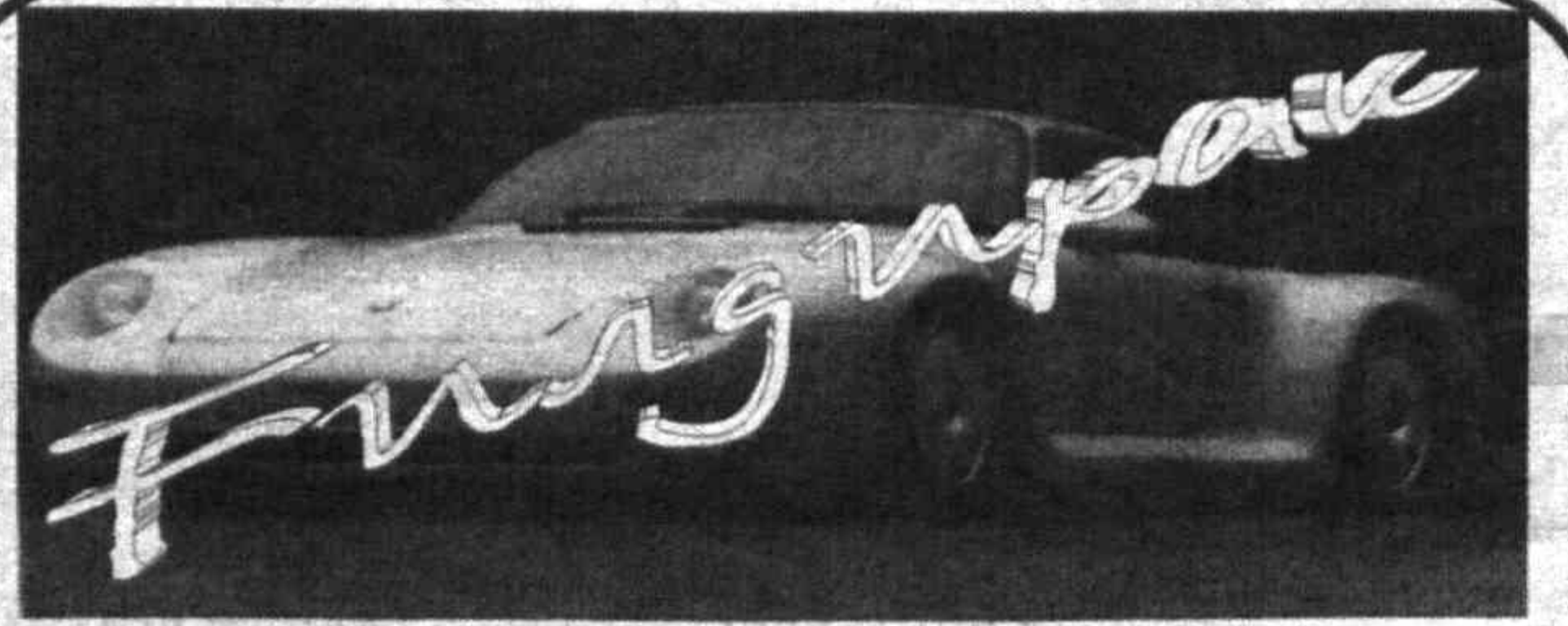
Миллионлар ўйини ОВРУПОДА 'УЙФОНИШ'

Куни кеча Оврупонинг нуфузли майдонларида айни шу қитъанинг икки соvrини учун баҳслар бошланди. Чемпионлар лигаси ва УЕФА кубогида иштирок этаётган жамоалар биринчи турнинг дастлабки учрашувларини ўтказишди. "Шовшув"га сабаб бўладиган "даҳшат"ли натижалар қайд этилмаган бўлса-да, бари бир ўйинлар кескин курашлар остида ўтди.

этиб, ўз имкониятларини яхшилаб олдилар. УЕФА кубогида қатнашаётган Украинанинг иккинчи жамоаси - "Шахтёр" сафарда "Биркиркара" (Мальта)га қарши тўп суриб, 1:2 ҳисоби билан устун келди.

Кўпгина мутахассисларни Шотландиянинг икки жамоаси кўрсатган натижалар ҳайратда қолдирди. Машҳур "Селтик" жамоаси ўз уйида Ирландиянинг "Сент Паприкс Атлетик" клубини қабул қилиб, 0:0 ҳисобига "рози" бўлган бўлса, "Килмаркок" вакиллари Босниянинг "Железничар"и билан 1:1 га "қелишишди". Мазкур давлатнинг (яъни Шотландиянинг) учинчи жамоаси "Рейнджерс" эса меҳмонда (Ирландия) билан майдонга тушиб, учрашувнинг 58-дақиқасигача 3:0 ҳисобида мағлубиятга учраётган эди. Бироқ қолган 32 дақиқа давомида 5 та жавоб тўпи йўллаб, илк ғалабасига эришди.

А.РАИМОВ

ЎМА МЕЗКОР "ҚҲҲҲҲ"ЧА

Немисларнинг "Didi Tech" фирмаси "VW Beetle"нинг янги нусхасини яратди. "Фольксваген"нинг 1,8 литрли турбомоторининг қуввати 320 от кучига етказилди. У соатига 262 километргача тезликда юра олади. 100 километр тезликка чиқиб олиши учун атиги 6 секунд кифоя. Супер-"қўнғизча"нинг нархи: 96500 немис маркаси.

"NISSAN ALMERA" "ТИНО" ТА АЙЛАҲМОҚДА

"Алмера" асосида яратилаётган "Ниссан"нинг янги минивени (ўзимизнинг "маршрутка"га ўхшаган) "Алмера Тино" деб номланди. Бу автомобиль Европа учун ишлаб чиқарилмоқда. Ҳозирги тахминларга кўра у март ойида Женевада ўтказиладиган автосалонда илк бор намойиш этилади.

Олти кишига мўлжалланган мазкур машина аввал Япония йўлларида, сўнг Европа мамлакатларида синаб кўрилади. Янги минивенлар Барселонадаги "Ниссан" корхоналарида ишлаб чиқарилади. У 2000 йил баҳоридан сотувга қўйилади.

КАСБИ — ОИЛА БУЗИШ

Франциялик оддий хизматчи Люк Грасси хаваскор изкувар. У ўз қўбилиятини... оилаларни бузишга сарфлайди.

Люк бўлажак миқозини, асосан аёлларни танлаб, уларни кузатади. Мабодо хонимнинг машуқи бўлса, унинг шўри куриди, деярнинг. Изкувар уларнинг кетига тушиб, суратга ола бошлайди. Сўнг хонимнинг эрига барча далилларни кўрсатади. У шундай усул билан қисқа вақтда 23 оилани бузди.

Люк бажарган ишларига ҳақ сўрамайди. Аксинча изкуварлик учун ўз маблагини соғуради.

Аёллардан бири Грасси унинг оидасини бузгани ҳақида судга шикоят қилди. Судья ундан нефа бундай ишлар билан шугулланасиз, деб сўраганида Люк шундай деди:

- Мен хонимнинг эрига бевафо хотини ҳақидаги суратларни кўрсатаётганимда, унинг кўзларида пайдо бўлган туйғулар туғенини кўрганимда шунчалар роҳатланаманки, аста куйверин.

ЎҒРИЛАР НАСИҲАТИ

Италиялик руҳшунос Жованни Манари чакана савдо на хизмат кўрсатиш тармоғидинг айрим соҳаларида ишлаш хавфи экан, деган фикрга келди. Унинг гапига қараганда, тунда ишлайдиган ёнли күйиш шаҳобчалари, тамалдиҳона ва қаҳвахоналар, шунингдек, кичик дўкончаларнинг сўхибири ўғрилар ҳужумига кўпроқ дуч келишар экан.

Ҳўн, тўнги босқинчилардан ҳимояланиш учун нима қилмоқ керак? Бу саволга жавоб топиш мақсадида Жованна хоним кўролди босқинчилик учун қамоқда ётган 300 нафар ўғри билан суҳбатлашиб, куйидаги тавсияларни тайёрлади:

- ўзингизни "қаҳрамон" қилиб кўрсатишга уринманг;
- кассадаги пулларни гап қайтармай босқинчиларга топшинг;
- қалтис ҳаракатлар қилманг, овоз чиқарманг;
- ўғрининг кўзига қаттиқ тикилманг, "чақирилмаган меҳмон"ларга бу ёқмайди;
- қароқчилардан раҳм-шафқат сўраманг, уларнинг асаб-чаток...

Қамоқхонада ётганлар овоз бўлгач, яна эски хунарини қилишмоқчи шекили.

ТЕМИРИНГИЗ ЕТАРЛИМИ?

Темир моддаси тўқималар ва органларни кислород билан таъминлашда муҳим аҳамиятга эришди. Агар у етишмаса, инсон тез чарчайди. Қонингизда темир етарлими?

1. Ўзингизни чарчоқ ва эзилган ҳис этасизми?
2. Сочингиз мўрт ва рангсиз бўлиб қолганини сездингизми?
3. Гирноингизда чуқурчалар ёки қизилчалар пайдо бўлди?
4. Сўнги пайтда бирор бахтсиз ҳодиса туфайли кўп қон йўқотдингизми?
5. Сиз жиддий куч-қувват талаб қиладиган спорт тури билан шугулланасизми?
6. Сиз кўп гўшт ейсизми ёки умуман истеъмол қилмайсизми?
7. Бир кунда уч пиёладан кўп қора чой ёки кофе ичасизми?
8. Сиз хом сабзавотни ейсизми ёки уни узоқ вақт қайнатасиз ёки қовурасизми?
9. Ичакларингиз яхши ишлайдими?

ТЕСТ НАТИЖАЛАРИ

Агарда Сиз етти марта "йўқ" жавоби бердингиз: -- Унда организмнинг фаоллиги яхши. Шундай овқатлансангиз, кам чой ёки кофе ичсангиз, асабингизни толиқтирмасангиз темир моддаси маромида бўлади.

Саволларнинг кўнига "ха" деб жавоб берсангиз: -- Организмингизда темир моддаси етишмайди. Дарҳол шифокорга учранг. Кўпроқ гўшт, сабзавотлар, дуккакли, донли маҳсулотлар истеъмол қилинг. Кофе ва чойни камроқ ичинг. Темир моддасини кўпайтирадиган дорилардан фойдаланинг.

Муассис:

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОПОТ» ЖАМГАРМАСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир
Лола СОАТОВА

ТАҲРИРИЯТ:
Бош муҳаррир — 133-89-61
Кабулхона — 136-56-58
Хатлар бўлими — 133-79-69

МАЪНИЛИМИЗ:

700083 Тошкент Маърифат кўчаси, 32-йў
Таҳририятта оборинган материаллар қабулланмайди.
Муаллифлар фикри таҳририятнинг қўлидан чикармайди.

«Шарқ» нашриёт-матбиа концерни босмахонаси
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41

Буюртма Г. — 097.
Рўйхатдан ўттиш тартиби № 00012

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-3
Босишга топшириш вақти-21.00

1 2 3 4 5 6
Топширилди-21.00